

HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK BÖLÜMÜ

[2026-2027 GÜZ DÖNEMİ]

ALİBEYKÖY FİDANLIĞI
TARIMSAL EĞİTİM VE İKLİM UYUM
KAMPÜSÜ

HALIÇ ÜNİVERSİTESİ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK BÖLÜMÜ'NÜN 2026-2027 GÜZ DÖNEMİNDE YÜRÜTÜLECEK OLAN MİF4000 BİTİRME PROJESİ DOSYASIDIR.

1. BİTİRME PROJESİNİN YERİ VE KONUSU

Bitirme projesi kapsamında öğrencilerden, İstanbul'un Eyüpsultan ilçesinde, Alibeyköy semtinde yer alan ve İstanbul Ağaç ve Peyzaj A.Ş. tarafından işletilen Alibeyköy Fidanlığı'nın yaklaşık 55 dönümlük bir bölümünü konu edinen "Tarımsal Eğitim ve İklim Uyum Kampüsü" projesini mimari, sosyal, çevresel ve teknik açılardan ele almaları beklenmektedir. Proje, mevcut fidanlık işlevinin (bitkisel üretim, peyzaj malzeme temini) korunarak geliştirilmesini; bu üretim potansiyelinin eğitim, araştırma ve iklim uyum işlevleriyle bütünleşik biçimde yeniden programlanmasını içermektedir.

Alibeyköy Fidanlığı, Haliç'in kuzeyinde, Alibeyköy Deresi kıyısında yer alan, yaklaşık 300 dönümlük ana alanı ile İstanbul genelinde kullanılan peyzaj bitkilerinin büyük bölümünü karşılayan, kent ölçeğinde stratejik bir üretim ve lojistik tesisidir. Alan içerisinde çok sayıda tür ve çeşitte ağaç, çalı ve süs bitkisi yetiştirilmekte; yönetim binaları, hizmet binaları, sosyal-kültürel yapılar, yemekhane, depolama tesisleri ve laboratuvar birimleri bulunmaktadır. Alibeyköy Metro İstasyonu'na ve çevresindeki yoğun kentsel dokuya yakınlığı, alanı yalnızca üretim değil, aynı zamanda kamuya açık bir eğitim ve deneyim mekânı olarak da güçlü bir potansiyel taşımaktadır.

Proje, İstanbul'un giderek artan su kıtlığı ve iklim değişikliği baskısı ile kentleşme sürecinde tarımsal üretim alanlarının azalması gibi güncel sorunlara mimari bir yanıt geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu bağlamda öğrencilerden; fidanlığın mevcut üretim işlevini sürdürülebilir biçimde geliştiren, susuz/az sulu tarım ve yenilikçi üretim sistemlerini (damla sulama, hidroponik/dikey tarım, sera teknolojileri, yağmur suyu hasadı vb.) sergileyen ve tüm bunları çocuklardan yetişkinlere geniş bir kullanıcı kitlesine yönelik bir eğitim programıyla bütünleştiren bir kampüs önerisi geliştirmeleri beklenmektedir.

Seçilen alan, ölçümlere göre yaklaşık 55.060,82 m² (≈55 dönüm) büyüklüğünde, düzensiz beşgen biçiminde bir parseldir (çevre uzunluğu ≈ 993 m). Alan; kuzeyinde TEM (E-80) otoyolu ve O-7 bağlantı yolları kavşağı, batısında İBB Lojistik Destek Merkezi, doğusunda/güneydoğusunda Alibey Deresi ile sınırlanmakta; güneyinde ise Alibeyköy'ün yoğun konut dokusuna komşu konumdadır. Bu konum, alanı bir yandan kent ölçeğinde ulaşılabilir ve görünür kılarken, diğer yandan otoyol kaynaklı gürültü/hava kirliliğine karşı tampon bölge tasarımı, dere kıyısıyla kurulacak ekolojik ilişkiyi ve güneydeki mahalle ile kurulacak sosyal-mekânsal geçişi önemli tasarım girdileri haline getirmektedir.

Öğrencilerden, alanın mevcut bitki örtüsü, topoğrafya, erişim noktaları (özellikle otoyol ve dere kenarındaki kısıtlar) ve çevresel verilerini analiz ederek; üretim, eğitim, araştırma ve ziyaretçi işlevlerini dengeleyen bütüncül bir yerleşim ve mimari öneri geliştirmeleri istenmektedir.



Proje alanı sınırları - Google Earth ölçüm görüntüsü (yaklaşık 55.060,82 m²)

2. BİTİRME PROJESİ JÜRİ ÜYELERİ

Koordinatör: Dr. Öğr. Üyesi Kemal Ferit ÇETİNTAŞ

Ön Jüri

- Doç. Dr. Gözde Çakır KIASIF
- Dr. Öğr. Üyesi Eda SELÇUK
- Dr. Öğr. Üyesi Kemal Ferit ÇETİNTAŞ

Final Jürisi

- Doç. Dr. Jülide EDİRNE
- Doç. Dr. Gözde Çakır KIASIF
- Dr. Öğr. Üyesi Eda SELÇUK
- Dr. Öğr. Üyesi Kemal Ferit ÇETİNTAŞ
- Dr. Öğr. Üyesi Erdem ÇOBAN

3. BİTİRME PROJESİNİN AMACI VE KAPSAMI

Bitirme projesinin amacı, Mimarlık Bölümü'ndeki eğitim ve öğretimin bütününe oluşturan tüm disiplin alanlarında, öğrencinin gerekli bilgi ve gelişmeye sahip olduğunu ve "istenilen mesleki düzey"e ulaştığını kanıtlayan bir bitirme çalışmasını ortaya koyması, diğer yandan da eleştiriler yoluyla öğrencinin yetiştirme olgusunun bu son aşamada daha da geliştirilmesinin sağlanmasıdır.

Bitirme projesi, belirli sınırlar içinde araştırma ve analiz çalışmalarını içermekle birlikte temel niteliği sonucu mimari ürüne yönelmiş bir "proje" çalışmasıdır.

Bu bağlamda;

- Fidanlığın bugüne kadar sürdürdüğü üretim kimliğini ve kent için taşıdığı stratejik değeri koruyarak geliştirecek,
- Tarımsal üretim, araştırma ve eğitim işlevlerini bir arada barındıran, farklı yaş ve kullanıcı gruplarına hitap eden mekânsal kurgular üretecek,
- Su kıtlığı ve iklim değişikliğine karşı dayanıklı, kaynak verimli çevreler ve yapılar oluşturacak,

yaşam ve öğrenme çevreleri ile üretim yapıları oluşması için tasarlanmış öneriler elde etmektir.

Tasarımcılardan;

- Alan bütününde kentsel/peyzaj tasarımı çerçevesinde önerilerini ve
- Geliştirecekleri eğitim, araştırma, üretim (sera) ve destek yapılarının söz konusu alanda nasıl yer alacağı ile ilgili çizimlerini hazırlamaları beklenmektedir.

Proje, aslında birçok araştırmayı bir arada konu edinmektedir. Araştırma konuları;

- Doğal, ekolojik duyarlı çevreler,
- Su ve enerji duyarlı çevreler ve yapılar (susuz/az sulu tarım, yağmur suyu hasadı, pasif iklimlendirme vb.),
- Engelsiz çevreler ve yapılar,
- Emniyetli ve güvenli çevreler ve yapılar,
- Ekonomik ve sürdürülebilir çevreler ve yapılar,
- Estetik açıdan gelişmiş ve tutarlı olan çevreler ve yapılar,
- Mesleki ve bilimsel etik açısından toplumsal tutarlılığı olan çevreler ve yapılar,

olarak sayılabilir. Bu konuların bir kısmı iç içe girmekte ve ortak araştırma alanları oluşturmaktadır.

Kampüs kullanıcılarının (öğrenci, araştırmacı, personel, ziyaretçi ve çocuk gruplarının) nasıl bir çevrede öğrenip üretecekleri düşünülecek; yaya öncelikli, erişilebilir ve üretim süreçlerini görünür kılan bir tasarım hedeflenecektir.

Önerilerin, farklı yaş gruplarının (okul öncesinden yetişkine) uzun vadede kullanacağı göz önüne alınarak tasarlanması beklenmektedir. Dolayısıyla mekânsal esneklik ve kademeli büyüme/dönüşüm kapasitesi önem kazanmaktadır.

4. BİTİRME PROJESİNİN YÜRÜTÜLMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu proje, "Bitirme Projesi" genel başlığı altında proje, ön değerlendirme, 1. ara jüri, 2. ara jüri ve yarıyıl sonu teslim ve sergisi olmak üzere dört aşamadan oluşmaktadır.

Proje verilen program ve diğer koşullara uygun olarak öğrenci tarafından gerçekleştirilecek, yalnızca kendi düşünce ve çabalarının ürünü olacaktır. Bitirme Projesi 100 puan üzerinden değerlendirilir. Bunun 35 puanlık kısmı öneri raporunu kapsayan ön değerlendirme teslimi ve 65 puanlık kısmı ise final teslimindeki jüri üyelerinin vereceği notların aritmetik ortalamasından oluşur. Ön değerlendirme %5, 1. ara jüri %15, 2. ara jüri %15, final teslimi ise %65 etki oranına sahiptir.

Öğrenci hazırlamakta olduğu projeyi belirtilen tarihlerde jürinin inceleme ve görüşüne sunacaktır. Bu sunuşlarda, öğrenciden istenen çizimler ve diğer belgeler eksiksiz olarak getirilecek ve jüri üyelerince değerlendirilerek öğrenciye projesine ilişkin eleştiri ve öneriler yapılacaktır.

Proje, tek başına bir değerlendirme verisi olarak görülmemelidir. Öğrencilerin bu oturumların tümüne katılması zorunludur. Öngörülmeleyen özel durumlarda jüri üyeleri durumu değerlendirip Bölüm Başkanlığına kararı iletir. Jüri bütün toplantılarını salt çoğunlukla yapar ve kararlarını toplantıda bulunan üyelerin oy çoğunluğu ile alır.

5. ÇALIŞMA PROGRAMI

ÇALIŞMA	TARİH	SAAT
Takvimin Açıklanması (web, Instagram)	23 Eylül 2026 Çarşamba	
Konu Semineri (Online)	30 Eylül 2026 Çarşamba	11:00
Projeye ilişkin soruların kabulü	30 Eylül-4 Ekim 2026	
Sorulara cevapların iletilmesi	7 Ekim 2026 Çarşamba	
Ön Değerlendirme (Öneri Raporu Teslim Edilecektir)	4 Kasım 2026 Çarşamba	09:30
1. Ara Jüri	25 Kasım 2026 Çarşamba	09:30
2. Ara Jüri	23 Aralık 2026 Çarşamba	09:30
Final Teslimi ve Bitirme Projesi Sergisinin Kurulumu	30 Aralık 2026 Çarşamba	09:30

Ön Değerlendirme, 1. ve 2. ara jüri, yarıyıl sonu teslim ve sergisi başlangıç saatleri 09.30'dur. Tüm öğrenciler jürinin yapılacağı mekânda bulunarak yoklamayı imzalamak zorundadır. Belirtilen saatte jürinin yapıldığı mekâna gelmeyen öğrenci yok yazılarak jüriye alınmayacaktır.

6. ÖĞRENCİLERE VERİLECEK BELGELER

- Bitirme Projesi Dosyası (Açıklama Dokümanı)

7. JÜRİ DEĞERLENDİRMELERİNDE ÖĞRENCİLERDEN İSTENENLER

Bitirme projesinde, kampüs/kentsel ölçekten mimari detay ölçeğine kadar kapsamlı ve koşut bir çalışma yapılması beklenmektedir. Ön değerlendirmeden itibaren detay önerileri, perspektifler, canlandırmalar, maketler (detay, kesit, vb.), plan çözümleri vs. üzerinde çalışmaya başlanacak, 1. ve 2. jüri oturumlarında bu çalışmalar derinleştirilerek sonuç ürün hazırlanacaktır. Tüm teslimlerin A3 olarak belgelenmesi zorunludur.

Ön Değerlendirme (Öneri Raporu) oturumunda istenenler

- **Öneri Raporu**
- Araştırma Konusunun İfade Edilmesi - Amaç ve Kapsam: Tasarımın hangi ihtiyaçtan doğduğu, hangi soruna yanıt verdiği ve kullanıcıların yaşam/öğrenme kalitesini hangi yönlerden iyileştirmeyi hedeflediği açık biçimde tanımlanmalıdır. Çalışmanın uygulanacağı yapıların türü, ölçeği ve işlevsel birimleri ayrıntılı biçimde tanımlanmalıdır (ihtiyaç programı vb.). Bu kapsamda, tasarımın hangi mekânsal katmanlarda (eğitim, üretim/sera, araştırma-laboratuvar, idari, sosyal, ziyaretçi vb.) ele alındığı ve hangi fiziksel sınırlar içerisinde kurgulandığı açıkça belirtilmelidir. Mekânın kimler için tasarlandığı ve kullanıcı deneyimini geliştirmeye yönelik özel parametreler belirtilmelidir.
- Konunun ele alınış biçimi ve düşünülen yaklaşımın ortaya konulması (Projenin Özgünlüğü, Toplumsal Katkısı ve Tasarım Yaklaşımı): Tasarımın kullanıcıya sağlayacağı faydalar (konfor, işlevsellik, erişilebilirlik, estetik) ve toplumsal ölçekte katkılar (sürdürülebilirlik, gıda/su güvenliği, çevre eğitimi, sosyal etkileşimi artırma, yeni üretim biçimlerine uyum sağlama vb.) ile tasarımın ortaya koyacağı özgün katkılar belirlenmelidir. Projede kullanılacak tasarım yaklaşımı (örneğin kullanıcı odaklı, sürdürülebilirlik odaklı, deneyim odaklı vb.) belirlenmelidir. Çalışma sürecinde yararlanılacak araştırma ve analiz yöntemleri (literatür taraması, kullanıcı analizi, örnek incelemeleri vb.) belirtilmelidir.
- Zaman çizelgesinin belirtilmesi: Araştırma, tasarım geliştirme ve sunum hazırlıklarını kapsayan ayrıntılı bir zaman çizelgesi oluşturulması beklenmektedir.
- İçindekiler: Çalışma kapsamında kullanılan verilerin (ihtiyaç programı, fonksiyon şeması, mevcut durum analizi, diyagramlar vb.) bu bölümde ayrıca belirtilmesi gereklidir.

Ön Değerlendirme Kapsamında Öneri Raporuyla Birlikte Teslim Edilmesi Gereken Paftalar:

- Arsanın kent içindeki konumunu gösterir, proje yaklaşım ilkelerini, kent-çevre dokusu ile kurulan ilişkileri ve konuya ilişkin senaryoyu, ana fikir ve geliştirilen kavramları, yerleşim kararlarını açıklayan, harita ve hava fotoğraflarının da kullanıldığı grafik anlatım, analiz paftaları
- Mevcut fidanlık işleyişinin (üretim parselleri, mevcut yapılar, bitki envanteri) analizi ve önerilen projenin fonksiyon/tipoloji bilgileri
- Konsept ve dizayn bilgileri, nedenleri
- 1/500 vaziyet planı (proje arsasını çevreleyen yapılarla birlikte)
- 1/500 proje alanını ve çevre yapıları gösteren arazi kesitleri ve silüetler
- Önemli görülen yerlerden (serbest elle veya bilgisayar ortamında çevre binalar ile birlikte çizilmek koşuluyla) iki ve/veya üç boyutlu çizimler
- Projeyi anlatan 2 adet sunum paftası
- 1/500 maket

1. Ara Jüri oturumunda istenenler

- Arsanın kent içindeki konumunu gösterir, proje yaklaşım ilkelerini, kent-çevre dokusu ile kurulan ilişkileri ve konuya ilişkin senaryoyu, ana fikir ve geliştirilen kavramları, yerleşim kararlarını açıklayan, harita ve hava fotoğraflarının da kullanıldığı grafik anlatım, analiz paftaları
- 1/500 vaziyet planı (proje arsasını çevreleyen yapılarla birlikte)
- 1/500 proje alanını ve çevre yapıları gösteren arazi kesitleri ve silüetler

- 1/200 ölçekli ana yapı tiplerine (eğitim/derslik binası, sera/üretim yapısı, araştırma-laboratuvar binası, idari-sosyal bina, ziyaretçi merkezi vb.) ait planlar, kesitler ve görünüşler
- Önemli görülen yerlerden üç boyutlu çizimler
- Projeyi anlatan 2 adet sunum paftası
- 1/500 maket

2. Ara Jüri oturumunda istenenler

- Arsanın kent içindeki konumunu gösterir, proje yaklaşım ilkelerini, kent-çevre dokusu ile kurulan ilişkileri ve konuya ilişkin senaryoyu, ana fikir ve geliştirilen kavramları, yerleşim kararlarını açıklayan, harita ve hava fotoğraflarının da kullanıldığı grafik anlatım, analiz paftaları
- 1/500 vaziyet planı (proje arsasını çevreleyen yapılarla birlikte)
- 1/500 arazi kesiti ve silüetler
- 1/200 ölçekli projeye ait tüm yapıların kat planları, kesitleri ve görünüşleri
- Önemli görülen yerlerden üç boyutlu çizimler
- Yapının tipik bölümlerinden taşıyıcı sistemi, teknoloji ve malzemeyi anlatan şemalar, çizimler
- 1/20 ölçeğinde sistem kesiti (yeri öğrenci tarafından belirlenecek)
- Projeyi anlatan 2 adet sunum paftası
- 1/500 maket

Yılsonu Final Tesliminde İstenenler

- Arsanın kent içindeki konumunu gösterir, proje yaklaşım ilkelerini, kent-çevre dokusu ile kurulan ilişkileri ve konuya ilişkin senaryoyu, ana fikir ve geliştirilen kavramları, yerleşim kararlarını açıklayan, harita ve hava fotoğraflarının da kullanıldığı grafik anlatım, analiz paftaları
- Konsept ve dizayn bilgileri, nedenleri
- 1/500 vaziyet planı (proje arsasını çevreleyen yapılarla birlikte)
- 1/500 arazi kesiti ve silüetler
- 1/200 ölçekli projeye ait tüm yapıların kat planları, kesitleri ve görünüşleri
- Projeye ait üç boyutlu çizimler
- Yapının tipik bölümlerinden taşıyıcı sistemi, teknoloji ve malzemeyi anlatan şemalar, çizimler
- 1/20 ölçeğinde sistem kesiti (yeri öğrenci tarafından belirlenecek)
- 1/500 maket
- Projeyi anlatan 2 adet A1 Poster

8. ANLATIM İLKELERİ

Projelerin sunumu için hazırlanacak maketler ve çizimlerde, malzeme ve çizim tekniğine ilişkin herhangi bir sınırlama yoktur. Ölçek, iz düşüm ve genel anlatım ilkelerine uygun olmak koşuluyla sunum tekniği serbesttir. Gerek ara jüri oturumlarında gerekse yarıyıl sonu final tesliminde yukarıda belirtilen belgelere ek olarak öğrenciler projelerini ifade etmek için uygun görecekleli çalışmalarını hazırlayabilirler. Sergileme ve saklama kolaylığı açısından bölüm tarafından verilen pafta altlıkları kullanılacaktır.

9. İHTİYAÇ PROGRAMI

Verilen haritada sınırları belirtilen proje alanı yaklaşık 55.060,82 m² (≈55 dönüm) büyüklüğünde, düzensiz beşgen biçiminde bir parseldir; kuzeyinde TEM (E-80) otoyolu, batısında İBB Lojistik Destek Merkezi, doğusunda Alibey Deresi bulunmaktadır. Öğrencilerden, alanın mevcut üretim (fidanlık) işlevini koruyarak

geliştiren; bu işlevi eğitim, araştırma ve ziyaretçi kullanımlarıyla bütünleştiren bir program önerisi geliştirmeleri beklenmektedir. Otoyol kenarında kalan kesimlerde gürültü/emisyon tamponu oluşturacak yoğun bitkilendirme, dere kıyısında ise ekolojik koridoru koruyan bir yaklaşım (dere kenarında yapılaşmadan kaçınma, geçirimli zemin vb.) önerilmelidir. Aşağıdaki tablo, kapalı mekân birimleri için yol gösterici yaklaşık büyüklükleri içermektedir; öğrenci, gerekçelendirmek koşuluyla bu değerlerde makul ölçüde değişiklik yapabilir.

BİRİM	ALT FONKSİYONLAR	YAKLAŞIK KAPALI ALAN
A. EĞİTİM BİRİMİ	Derslikler (çocuk, genç, yetişkin atölye grupları), çok amaçlı seminer/konferans salonu (150-200 kişi), kütüphane/kaynak merkezi, bahçıvanlık-tohum-kompost atölyeleri	≈ 3.000-4.000 m ²
B. ARAŞTIRMA VE İKLİM UYUM MERKEZİ	Toprak-su-bitki analiz laboratuvarları, Ar-Ge ofisleri, meteoroloji/gözlem istasyonu, seminer/sunum odası	≈ 1.500-2.000 m ²
C. ÜRETİM VE SERA BİRİMİ	Geleneksel fidan üretim seraları (süreklilik), yenilikçi üretim sistemleri gösterim seraları (hidroponik/dikey tarım, damla sulama demo), tohum bankası ve depolama	≈ 4.000-6.000 m ²
D. İDARİ BİRİM	Yönetim ofisleri, toplantı odaları, danışma/güvenlik	≈ 500-800 m ²
E. SOSYAL VE DESTEK BİRİMLERİ	Yemekhane/kafeterya, personel-öğrenci sosyal alanları, sağlık/ilk yardım odası, teknik hacimler ve depolar, sığınak (Sığınak Yönetmeliği'ne göre)	≈ 1.000-1.500 m ²
F. ZİYARETÇİ MERKEZİ VE SERGİ/SATIŞ BİRİMİ	Karşılama/bilgilendirme, sergi salonu, bahçe marketi (fidan/bitki satışı), kafe	≈ 800-1.200 m ²

Kapalı yapı alanlarının toplamı, alanın büyük bölümünün açık/yeşil ve üretim alanı olarak korunabilmesi için yaklaşık 11.000-15.500 m² ile sınırlı tutulmalı; geri kalan alan (yaklaşık 39.500-44.000 m²) açık alan kullanımlarına (deneysel tarım parselleri, botanik bahçe, otoyol tampon yeşili, dere kıyısı ekolojik koridoru dahil) ayrılmalıdır.

Proje için Hmax: 13,00 m olarak belirlenmiştir (sera/örtüaltı üretim yapıları, agronomik/teknik gereklilikler doğrultusunda gerekçelendirilmek koşuluyla bu sınırın dışında değerlendirilebilir). Proje için TAKS ve KAKS belirlenmemiş, öğrenciye bırakılmıştır; ancak alanın en az %65'inin açık, yeşil, üretim ve deneysel tarım alanı olarak korunması beklenmektedir.

Açık Alan Kullanımları

- Açık hava sınıfları / amfi
- Botanik ve demonstrasyon bahçeleri (fidanlığın mevcut bitki çeşitliliğini sergileyen)
- Deneysel susuz/az sulu tarım parselleri ve gösterim bahçeleri
- Duyusal bahçe / çocuk eğitim bahçesi
- Yürüyüş, bisiklet ve jogging yolları (alan içi yaya yolları bu amaçla düzenlenebilir)
- Yağmur suyu hasadı göleti / yağmur bahçesi
- Kompost ve organik atık değerlendirme alanı
- Yeterli büyüklükte toplumsal kullanım için yeşil alan ve dinlenme alanları
- TEM (E-80) otoyolu kenarında gürültü/emisyon tamponu işlevi gören yoğun bitkilendirme kuşağı
- Alibey Deresi kıyısında yapılaşmadan arındırılmış, ekolojik koridoru destekleyen kıyı şeridi
- Açık ve/veya yarı açık otopark: kapasite, kampüsün öngörülen öğrenci/personel/ziyaretçi sayısına göre öğrenci tarafından gerekçelendirilerek belirlenecektir.

Alış-veriş (bahçe marketi/satış) biriminin büyüklüğü ve içeriği, üretim biriminin niteliğiyle ilişkili olarak öğrenci tarafından belirlenecektir. Projede ihtiyaç duyulan teknik hacimler ve sığınak gibi mekânlar yönetmeliklere uygun olarak öğrenci tarafından belirlenecektir.

Yaklaşık olarak verilen birimler içinde işlevsel çeşitliliğin ve mekânsal zenginliğin sağlanması proje başarısını belirleyen temel etmenlerden biridir.